

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 963

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Vineri 4 octombrie 1968

4 pag. 25 bani

În acest număr:

- Preocupări cognitive și operaționale în perioada preabecedară
- Valori stilistice ale pronumelor personale și reflexive
- Laboratorul de biologie și zestrea lui — pag. 3
- Unele clarificări privind concediiile — pag. 4

ÎNCEPUT DE AN UNIVERSITAR

Anul universitar, deschis într-o atmosferă de vibrantă manifestare a atașamentului studențimii și corpului profesoral universitar față de politica partidului și statului nostru, înscrie în evoluția învățămîntului superior românesc începutul unei etape de mari înnoiri. Documentele programatice, adoptate de Plenara Comitetului Central al P.C.R. și de Marea Adunare Națională, au creat premisele necesare pentru ridicarea întregului învățămînt la nivelul exigențelor impuse de progresul științei și culturii, de construcția socialistă din țara noastră.

Înaltă prețuire și dragoste de care se bucură tineretul universitar din România socialistă a fost ilustrată prin prezenta la festivitățile deschiderii anului universitar a conducătorilor de partid și de stat, în frunte cu secretarul general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a reprezentanților Ministerului Învățămîntului și organelor locale de partid și de stat, a numeroși oameni de știință și cultură.

Studenții bucureșteni au salutată cu multă dragoste și entuziasm prezenta în mijlocul lor a tovarășului Nicolae Ceaușescu, însoțit de tovarășii Janos Fazekas, Leonte Răutu, Iosif Banc Emil Drăgănescu, Mihai Gere, Manea Mănescu, Dumitru Popa, care au vizitat în cursul dimineții clădirea instituției de învățămînt superior.

Primul popas a fost făcut la Academia de studii economice. Sînt de față acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, Ion Iliescu, prim secretar al C.C. al U.T.C., ministrul pentru problemele tineretului, Ion Teoreanu, șeful secției învățămînt al C.C. al P.C.R., Ion Pătan, ministrul comerțului interior, Virgil Pirvu, ministrul finanțelor, membrii conducerii și senatului Academiei de studii economice, numeroase cadre didactice.

Oprindu-se în laboratoarele catedrei și centrului de calcul economic și cibernetică economică, conducătorii de partid și de stat au primit explicații în legătură cu activitatea acestora.

O bună impresie au făcut sălile de cursuri și seminarii din noua clădire, care se disting prin lărgirea spațiului, luminozitate și mobilitate de deosebită calitate funcțională și estetică. Oaspeții au fost informați că în prezent se află în construcție alte două pavilioane similare, care, pînă în anul 1972, vor întregi ansamblul Academiei de studii economice.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și ceilalți conducători de partid și de stat s-au întreținut cu cadrele didactice, cu studenții, asupra unor probleme legate de începerea anului universitar și le-a urât depline succese în activitatea lor.

Conducătorii de partid și de stat au continuat apoi vizita la Institutul botanic al Facultății de biologie a Universității bucureștene. În holul mare al institutului, decanul facultății prezintă consiliului profesoral al institutului. Tovarășul Nicolae Ceaușescu și ceilalți conducători de partid și de stat au vizitat apoi laboratorul de patologie vegetală, Muzeul didactic demonstrativ, laboratorul de genetică și laboratorul de lucrări practice, unde au fost prezentate unele soluri noi de secară, orz și pepeni, obținute de cadrele didactice. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a recomandat lucrătorilor acestui laborator să lege mai mult activitatea de cercetare fundamentală de cea practică, de necesitățile economiei noastre și să extindă colaborarea cu institutele de cercetări agricole, cu întreprinderi agricole de stat și cooperative agricole pentru crearea unor soiuri mai productive de plante agricole, îndeosebi grâu.

Conducătorii de partid și de stat au vizitat apoi noua clădire a Institutului politehnic din București. Conducîndu-l pe oaspeți, ministrul industriei construcțiilor, Dumitru Mosora, prof. arh. Octav Doicescu, șeful colectivului de proiectare a Institutului, au prezentat vastul edificiu care va oferi condiții optime de pregătire pentru 12 000 de studenți.

La plecarea oaspeților, rectorul Institutului politehnic înmînează tovarășului Nicolae Ceaușescu un mesaj din partea studenților și corpului profesoral în care se exprimă recunoștința pentru grija pe care partidul și statul o acordă învățămîntului superior.

Următorul popas — Institutul de arhitectură „Ion Mincu”. În timp ce corpul profesoral, în frunte cu rectorul institutului, prof. arh. Ascanio Damian, iese în întâmpinarea oaspeților, din rîndul studenților irump înflăcărâte urale și ovății.

Insoțit de conducerea institutului, oaspeții vizitează expoziția proiectelor de diplomă — o mică parte din cele 180 de proiecte ale absolvenților din acest an — și expoziția lucrărilor de atelier ale studenților din anii I—V. În continuare se vizitează aripa nouă a institutului dat acum în folosință și șantierul unde se lucrează la finalizarea spațiului ce va fi pus la dispoziția studenților pînă la sfîrșitul acestui an.

Pretutindeni, studenții aflați pe terasele clădirii, la ferestrele atelierelor, salută cu aclamații puternice pe conducătorii partidului și statului, care le răspund cu căldură.

La intrarea în clădirea Universității București oaspeții sînt salutați de prof. univ. dr. docent Jean Livescu, rectorul universității din București, acad. Miron Nicolescu, președintele Academiei Republicii Socialiste România, acad. Gh. Mihoc, consilier al ministrului învățămîntului, de membrii senatului universității și secretarii organizațiilor de partid din facultăți, de conducătorii organizațiilor studențești.

În cabinetul de lucru, acad. Ilie Murgulescu, șeful catedrei de chimie fizică, înfățișează conducătorilor de partid și de stat unele aspecte privind realizările și perspectivele de dezvoltare ale acestei discipline a învățămîntului nostru superior.

(Continuare în pag. a 3-a)

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU la mitingul din Piața Universității

Stimați tovarăși membri ai corpului didactic universitar, iubii studenți,

Dați-mi voie să încep prin a exprima cele mai sincere mulțumiri profesorilor și studenților din București, pentru primirea călduroasă pe care ne-au făcut-o. În aceasta noi vedem o manifestare a încrederii și adevinutului depline la politica marxist-leninistă a partidului nostru. (Aplauze, urale).

Deschiderea cursurilor universitare are loc în acest an în condițiile unui puternic avînt creator al întregului nostru popor pentru împlinirea programului elaborat de Congresul al IX-lea și a hotărîrilor Conferinței Naționale în vederea desăvîrșirii construcției socialiste, ridicării bunăstării întregului popor român. Începerea noului an universitar coincide, totodată, cu trecerea la aplicarea în viață a măsurilor adoptate de partid pentru modernizarea și perfecționarea întregului sistem de învățămînt, corespunzător sarcinilor complexe ale dezvoltării actuale a patriei noastre, formării viitoare generații de constructori ai comunismului în România. (Aplauze).

Este pentru mine o deosebită plăcere să vă adresez cu acest prilej, dv., cadrelor didactice din învățămîntul superior, vouă studenților din capitala României socialiste și

întregii studențimi, un cald salut din partea Comitetului Central al partidului comunist, a Consiliului de Stat și a guvernului Republicii Socialiste România (Aplauze puternice).

Învățămîntul nostru superior, ca de altfel învățămîntul de toate gradele, îndeplinește un rol deosebit de important în lărgirea orizontului de cunoștințe și îmbogățirea vieții spirituale a poporului, în pregătirea și educarea multilaterală a tinerii generații, afirmîndu-se ca unul din factorii de bază ai progresului societății noastre. Așezat trainic pe concepția înaintată materialist-dialectică despre natura și societate, pe luminoasele tradiții progresiste din trecut ale școlii românești, pe cuceririle experienței pedagogice moderne, învățămîntul nostru cunoaște astăzi o dezvoltare și înflorire fără precedent. În prezent, în școala generală sînt cuprinși toți copiii de vîrstă școlară. Față de anul 1938 numărul elevilor din licee este de aproape 10 ori mai mare, iar al studenților de cinci ori și jumătate. Numărul cadrelor didactice se ridică la circa 200 000, reprezentînd unul din cele mai importante detașamente ale intelectualității noastre care, prin activitatea sa, contribuie la făurirea conștiinței socialiste și cetățenești a tineretului. (Aplauze puternice).

În anii socialismului institu-

tele de învățămînt superior au pregătit și au dat țării zeci și zeci de mii de specialiști în tehnică, în economie, cultură, știință, administrație, în toate domeniile de activitate. Partidul și guvernul dau o înaltă apreciere muncii pline de răspundere, de patriotism și dragoste față de tineret și popor, a cadrelor didactice universitare, aportului lor deosebit de valoros la instruirea și educarea studenților, la formarea omului nou al societății noastre, constructor înflăcărat al socialismului și comunismului. (Aplauze).

Avem un tineret minunat, profund devotat politicii partidului, cauzei socialismului, dorind să-și consacre elanul tineresc, întreaga energie în realizarea proiectelor socialiste, pregătirii sale ca demn continuator al luptei poporului pentru progres și civilizație. Studențimea noastră, care reunește în rîndurile sale filii de muncitori, țărani, intelectuali, a făcut și face dovada unei înalte răspunderi față de cauza socialismului, față de

poporul căruia îi aparține, muncind cu ardoare pentru a-și însuși știința și tehnica modernă, pentru a se putea achita cu succes de sarcinile ce-i vor reveni mîine în toate domeniile economiei, tehnicii, științei, culturii — acolo unde se făuresc valorile materiale și spirituale ale patriei noastre, unde se asigură înflorirea societății socialiste. (Aplauze puternice). Vă felicit din toată inima, dragi studenți, pentru sîrguința și pasiunea cu care învățați, pentru rezultatele bune pe care le dobîndiți în studiu și vă doresc tuturor și celor care pașiți acum în primul an al universității, ca și celor din ceilalți ani, noi și noi succese în învățare. Să urcați noi trepte în formarea și dezvoltarea voastră ca intelectuali de nădejde al patriei noastre socialiste. (Vii și îndelungi aplauze).

Dragi tovarăși,

Întregul popor român își consacră eforturile dezvoltării și perfecționării tuturor laturilor orînduirii noastre socialiste, înfăptuiri neabătute a programului elaborat de Congresul al IX-lea al partidului, a hotărîrilor Conferinței Naționale care au trasat liniile generale de dezvoltare multilaterală a României, de valorificare deplină a avantajelor noi orînduirii sociale, de promovare consecventă în toate

domeniile de activitate a principiilor socialismului științific și a răspunderii pentru făurirea viitorului luminos al României. (Aplauze). Avem rezultate bune în îndeplinirea programului Congresului al IX-lea de industrializare socialistă a României. Aceste rezultate sînt o dovadă a politicii realiste, marxist-leniniste, a partidului nostru, care pornește de la cunoașterea cerințelor societății noastre socialiste, de la răspunderea față de destinele poporului român. (Aplauze, urale). Doresc să menționez la acest miting rolul însemnat pe care îl reprezintă în societatea noastră socialistă știința, arta, cultura, părți inseparabile ale creației materiale și spirituale a poporului nostru, fără de care nu se poate concepe progresul, nu se poate concepe făurirea comunismului. (Vii aplauze). Avem succese remarcabile în dezvoltarea și în activitatea intelectualității noastre socialiste. Noi considerăm că, pentru a asigura mersul și mai hotărît înainte al societății, trebuie să dezvoltăm și mai mult activitatea științifică și culturală din România, să întărim și mai mult colaborarea între muncitori, țărani și intelectuali care, împreună, formează societatea noastră socialistă. Pe măsură ce înaintăm

cetă prelungită din primăvară, datorită măsurilor luate de partid și guvern, a eforturilor țărânilor cooperatiste, a întregii țărâni, ale tuturor lucrătorilor din agricultură, s-au obținut recolte satisfăcătoare care asigură din plin aprovizionarea populației cu produse agro-alimentare și a industriei cu materii prime. Aceasta dovedește că drumul cooperativizării, al agriculturii socialiste este singurul care poate asigura, într-un timp scurt, satisfacerea nevoilor oamenilor muncii. (Aplauze prelungite, urale).

Continuare în pag. a 2-a

MATEMATICĂ ȘI PEDAGOGIE

De vorbă cu participanți la Colocviu internațional consacrat predării matematicii

România a fost în ultimele luni centrul de întîlnire al matematicienilor din lumea întreagă. După ce, în scurte intervale de timp, la București, Cluj, Brașov și Constanța au avut loc trei reuniuni internaționale cu participarea unor personalități de prestigiu mondial aie științei matematice, de curînd s-a încheiat, la București, o manifestare științifică de mare însemnătate pentru învățămîntul matematic în general, pentru pedagogia matematicii și studiul matematicii în școală în mod special — „Colocviul internațional UNESCO consacrat predării matematicii în învățămîntul mediu și superior din țările europene”.

„Importanța acestui colocviu, la

care au participat cei mai valoroși specialiști europeni ce cumulează reputația de matematicieni și în același timp de pedagogi cu prestigiu internațional — ne-a declarat academicianul Nicolae Teodorescu, membru în Biroul Consiliului Național al Cercetării Științifice și decanul Facultății de matematică din București — constă nu numai în faptul că el a reușit să contureze foarte clar stadiul actual al predării matematicii în liceu și în învățămîntul superior. Prin ampla informare reciprocă pe care a primit-o, prin tematica și conținutul extrem de interesant al lucrărilor prezentate, colocviul a constituit un prețios izvor de idei noi pentru pedagogia și metodică pre-

dării matematicii, dînd totodată posibilitatea confruntării de concepții didactice în cadrul unor discuții științifice de înaltă înuță. Sînt convins că rezultatele discuțiilor ce s-au purtat vor contribui din plin la noi progrese ale desfășurării învățămîntului matematicii în școala medie și superioară”.

Pentru ilustrarea celor afirmate acad. N. Teodorescu ne-a citat titlurile citorva dintre cele 40, de comunicări prezentate la colocviu de oameni de știință din 23 țări europene. Astfel, dintre studiile vizînd direct pregătirea matematicii în liceu, un viu interes au stîrnit lucrările intitulată „Influența cercetărilor matematice asupra învățămîntului școlar” (G. Papy—Belgia)

„Învățămîntul matematicii la începutul nivelului secundar, importanța și dificultățile sale” (A. Revuz — Franța); „Dezvoltarea limbajului matematic al elevilor în învățămîntul modern” (A. Grygowska — Polonia); „Predarea disciplinelor matematice legate de cibernetică” (K. Winkelbauer — Cehoslovacia); „O experiență realizată în învățămîntul geometriei la nivelul elevilor de 14—18 ani” (L. Mancini — Italia); „Predarea mecanicii în școala medie” (M. Haimovici — România); „Introducerea noțiunilor de integrare definită în clasa a XII-a reală a liceelor din România” (C. Iacob — România); „De la clasic la modern sau de la modern la clasic în predarea ma-

tematicii în școala generală” (D. Roșca — România) etc.

Relațiile actuale ale matematicii cu învățămîntul și pedagogia au fost definite cu o concizie axiomatică de profesorul Georges Papy, președintele centrului belgian de pedagogie matematică, a cărui cunoscută lucrare „Matematica modernă” apărută și în traducerea română, îl recomandă clar drept un original și valoros exponent al pedagogiei matematicii moderne.

„Cercetarea matematică — spune prof. Papy — produce știința. Învățămîntul o distribuie. Inutil să

Consemnări de THI, DORU
(Continuare în pag. a 3-a)

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare din pag. 1)

apre desăvârșirea socialismului, pe măsură ce vom trece spre comunism, muncitorii, țărani și intelectuali se apropie tot mai mult, vor deveni tot mai uniți, formând o forță unică — societatea fără de clase, indivizibilă unită, a României comuniste. (VII aplauze și urale).

Au fost înfăptuite o serie de măsuri privind ridicarea nivelului de trai material și spiritual al poporului. Este de înțeles, tovarăși, că tot ceea ce construim în România, în industrie, în agricultură, în știință și cultură, în toate domeniile activității materiale și spirituale, este închinat omului, poporului. Facem totul pentru a asigura celor ce muncesc din România o viață demnă, tot mai liberă, tot mai îmbelșugată. Numai așa vom face ca socialismul și comunismul să-și arate pe deplin superioritatea față de vechea ordine socială. (Aplauze puternice).

Tot ceea ce am înfăptuit este rodul eforturilor unite ale întregului popor, ale tuturor celor ce muncesc, fără deosebire de naționalitate — români, maghiari, germani, sirbi, alte naționalități. Împreună, strâns uniți, am curcit multe victorii în lupta pentru libertatea socială și națională, împreună am curcit multe victorii pe calea construcției socialiste în România. Noi vedem în unitatea tuturor celor care locuiesc pe meleagurile României, fără deosebire de naționalitate, forța de neînvingătoare a sigură triumful socialismului și comunismului în patria noastră. (Aplauze și urale prelungite).

În această muncă, gigantice ca aș spune, s-a afirmat continuu și tot mai mult, pe măsură ce am parcurs noi pași și am urcat noi trepte pe calea socialismului, rolul conducător al Partidului Comunist Român. Dovedindu-se la înălțimea misiunii sale istorice, partidul nostru a știut să aplice în mod creator adevăratele generale ale marxism-leninismului la condițiile concrete din România, a știut să unească, să organizeze și să conducă uriașă forță a întregului popor pe calea marilor victorii socialiste. (Aplauze puternice). Încrederea și autoritatea de care se bucură partidul nostru, entuziasmul cu care este urmat, neabătut, de întregul popor, sint rezultatul faptului că el nu a preocupat nimic — și nu va preocupați nici în viitor — pentru a servi interesele celor ce muncesc, interesele națiunii noastre. (VII aplauze, urale).

Societatea noastră s-a schimbat mult. Nu mai sînt clase exploataatoare. Forțele de producție se dezvoltă împetuos, formînd o temelie de granit orînduirii noastre. Mișcările de producție sînt în mîna poporului care le folosește pentru a-și făuri o viață liberă, fericită, independentă. (Aplauze prelungite). Dispariția claselor exploataatoare, dezvoltarea clasei muncitoare, a țărănilor, a intelectualității, unitatea tot mai strînsă între clasele și forțele sociale din România, succesele obținute în construcția noi orînduirii, pun în evidență ideea marxist-leninistă, că odată stăpîn pe destinele sale, nimio și nimeni nu mai poate întoarce poporul din drumul său. (Aplauze, urale). Oare ar mai putea cineva să gîndească că în România ar fi posibil să se găsească forțe sociale în stare să pună în pericol orînduirea noastră so-

cialistă? Eu cred că nu. (Numeroase voci strigă: Nu, nu. Răsună puternice urale și aplauze). Fără îndoială, tovarășii, că nici un muncitor, nici un țaran cooperatist, nici un lucrător din stațiunile de mașini și tractoare sau din întreprinderile agricole de stat, nici un intelectual din institutele noastre de cercetări, din școli sau din institutele de învățămînt nu ar admite culva să pună în discuție trîncina și forța socialismului în România. (Aplauze furtunoase, urale). Sigur, nebuni se mai pot găsi și se vor găsi întotdeauna. Dar pentru nebuni societatea noastră socialistă dispune de mijloacele necesare, inclusiv de cămașa de forță. (Animație, aplauze prelungite). Înă, după cum știți, noi dezvoltăm pe scară largă medicina. Sperăm că în viitorul apropiat vom debata problema perfecționării activității de ocrotire a sănătății la o plenară a Comitetului Central al partidului. Chiar și pe acești nebuni îi putem trata cu mijloace mai moderne, pentru a nu mai recurge la cămașa de forță. (Animație, aplauze). Desigur, tovarășii, noi nu facem abstracție de faptul că trăim într-o lume în care mai există imperialismul, pentru că noi știm că atîta timp cît se menține imperialismul, dăinuie și pericolul de război și de agresiune; evident că în asemenea condiții societatea noastră socialistă trebuie să-și ia toate măsurile pentru a fi gata să respingă orice încercare de atentat la curcile revoluționare ale poporului, pentru a apăra patria, socialismul în România. (Aplauze și urale puternice).

M-am referit la toate acestea pentru că unii pun întrebarea: nu este oare prea devreme, sau nu e gresit să se afirme cu atîta tărie necesitatea unității întregului popor în jurul partidului? Noi răspundem nu. Nu e nici prea devreme, nu e nici gresit. Socialismul unește poporul, socialismul creează condiții ca fiecare om eliberat de exploatare să participe activ, alături de semenii săi, la făurirea orînduirii noi; aceasta întărește unitatea și această unitate de granit asigură mersul înainte al socialismului, victoria comunismului. (Aplauze și urale prelungite).

Pentru combaterea anumiților confuzii ideologice, anumiți practici înapoiați, anumiți manifestări ale influenței vechii societăți sau ale influenței din afară, noi posedăm arme moderne, eficiente și în primul rînd arma atotbiruitoare a marxism-leninismului, arma victoriei socialismului și comunismului. (VII aplauze).

Congresul al IX-lea, Conferința Națională a partidului au elaborat un vast program de perfecționare a activității de planificare și conducere a întregii noastre societăți. Cunoașteți măsurile luate de Comitetul Central, de guvern pentru înfăptuirea acestor măsuri. Cunoașteți grija și preocuparea permanentă a partidului nostru pentru perfecționarea continuă a vieții sociale, pentru asigurarea condițiilor care să permită participarea activă a tuturor membrilor societății la luarea hotărîrilor ce privesc dezvoltarea internă și relațiile internaționale ale României socialiste, la înfăptuirea lor în practică. Tocmai în aceasta constă superioritatea democrației socialiste. Aceasta este una din trăsăturile ei esențiale care se manifestă tot mai din plin și mai activ în viața

patriei noastre. (Aplauze, urale).

Știm bine că principiile socialismului nu se realizează de la sine. Pentru ca ele să se manifeste din plin în toate sectoarele vieții sociale trebuie depusă o activitate intensă, creatoare. În acest scop au fost luate și măsurile prioritare sau mai bună așezare, o mai bună repartitie a veniului național. Aceste măsuri deschid drum spre o mai fermă înfăptuire a principiilor egalității și eticii socialiste, astfel ca fiecare membru al societății socialiste să dobindească venituri numai ca rezultat al muncii depuse în folosul societății, ca fiecare să ciștige în raport cu aportul său la progresul societății. (Aplauze puternice). Nu sîntem partizani ai egalitarismului mic-burghez. Dar nu sîntem și noi putem fi nici partizani ai unor disproporții nejustificate între veniturile membrilor societății noastre. Trebuie să creăm o asemenea repartitie care pornind de la aportul și răspunderea în societate, să contribuie la ridicarea generală a nivelului de viață a întregului popor. (VII aplauze).

Cunoașteți, de asemenea, hotărîrile și măsurile luate de plenară din aprilie pentru dezvoltarea și lichidarea cauzelor unor abuzuri și greseli săvîrșite în trecut în societatea noastră, pentru întărirea legalității socialiste și crearea condițiilor ca omul societății noi să se poată manifesta liber, în adevăratul sens al cuvîntului, participînd activ la întreaga viață a societății socialiste românești. Întărirea legalității trebuie să facă imobilizabile comiterea oricărui fel de abuz, să asigure ca nimeni să nu mai poată aplica vreo măsură împotriva cetățenilor nevinovați. (Aplauze puternice). Desigur, tovarășii, aceasta presupune o activitate intensă, consecventă și fermă. Partidul nostru este ferm hotărît să înfăptuiască neabătut directivile Congresului, ale Conferinței Naționale, hotărîrile Comitetului Central privind perfecționarea societății noastre, dezvoltarea democrației socialiste, înfăptuirea umanismului socialist în România. În acest fel noi aplicăm în viața învățătura marxist-leninistă, asigurăm triumful socialismului. (Aplauze puternice, urale).

Vorbind despre toate acestea, să nu uităm nici un moment că fiecare membru al societății socialiste românești poartă răspunderea față de tot ceea ce se înfăptuiește în țara noastră. Participînd liber la viața politică, exprimîndu-și părerea asupra activității noastre sociale, fiecare cetățean trebuie să pornească de la răspunderea față de semenii săi, de la răspunderea față de prezentul și viitorul națiunii noastre socialiste, neîntreprinzînd nimic care ar putea prejudicia mersului nostru înainte. Datoria fiecărui este de a contribui la realizarea societății noastre, la ridicarea bunăstării întregului nostru popor. (Aplauze, urale).

Aceasta ne cere să armonizăm cît mai deplin cerințele dezvoltării democrației socialiste, ale umanismului socialist, cu cerințele răspunderii sociale, pornind de la adevărul că libertatea este înțelegerea necesității. Înțelegerea necesității în condițiile noastre înseamnă înțelegerea datoriei de a face totul pentru creșterea și dezvoltarea societății care se dezvoltă și el încă de două ori pe cît era. Se construiește mult, se va construi și mai mult pentru că avem nevoie de arhitecți numeroși și pricepuți. În această ordine de

idei cred însă că înțelegerea trebuie să a acordăm priceperea. Arhitecții noștri dovedesc măiestrie și pricepere în construcțiile pe care le concep. Citadela și fantezie, dar o fantezie care ne costă prea mulți bani. Actualii studenți trebuie să se străduiască să devină arhitecți și mai competenți, cu și mai multă fantezie, dar cu o fantezie care să coste cît mai puțin. (Animație, vii aplauze). Cuvintele mele critice, nu se referă de fapt numai la tovarășii din arhitectură. Critici s-ar putea adresa și altor institute. Dar deschiderea anului universitar este o zi de sărbătoare și apoi considerăm că dev. cunoașteți bine lipsurile. Cile spuse despre arhitecți, îi vizează și pe viitorii ingineri, pentru că și ei trebuie să proiecteze mașini mai bune, mai ieftine, mai economice. În general, în toate institutele de învățămînt mai avem mult de făcut pentru perfecționarea activității corespunzător exigențelor societății noastre actuale. (VII aplauze).

Dragi tovarășii,

În preocupările partidului și statului nostru, așa cum am mai arătat, perfecționarea continuă a societății socialiste este strîns legată de dezvoltarea și modernizarea învățămîntului chemat să asigure cadrele tehnice pregătite din punct de vedere profesional, cu un larg orizont de cunoștințe, cu o profundă receptivitate față de ceea ce este nou și înaintat. Fără o pregătire solidă, fără stăpînire perfectă a tehnicii moderne, a științei, fără abordarea realistă, rațională a problemelor, în nici un domeniu nu mai este astăzi posibil să se obțină eficiența scontată, să se asigure progresul. Iată de ce considerăm că trebuie să ne preocupăm stăruitor de ridicarea nivelului general de cultură al poporului, punînd în această sursă pe cît din primele planuri ale politicii noastre dezvoltarea și modernizarea învățămîntului de toate gradele. Statul nostru alocă, după cum știți, însemnate fonduri pentru extinderea și modernizarea bazelor materiale a învățămîntului, pentru îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă ale corpului profesoral și ale studenților. Am vizitat astăzi Academia de studii economice; acest lăcaș de învățămînt și-a lărgit spațiul cu încă 13.000 metri pătrați. Deci s-a construit de trei ori cît spațiul vechiului institut. Asta nu înseamnă numai că s-a dezvoltat Academia de studii economice, ci s-a realizat de fapt o construcție modernă, un institut nou. Am făcut aceasta apucînd că economiștii au un rol însemnat atît în activitatea societății de astăzi cît și în cea de mine. (VII aplauze). Am vizitat, de asemenea, Institutul tehnic care și el depășește de cîteva ori proporțiile vechiului institut, construit cu zece de ani în urmă. Avem acum un institut modern, unde vor învăța circa 12.000 de studenți, viitorii ingineri de diferite specialități necesari economiei noastre. Desi am făcut aici o investiție mare, credem că este o investiție bună. Folositoare; merită să facem acest efort și sîntem încredințați că studenții din această țară și din celelalte țări vor avea cît merită și atenția partidului și statului, a poporului nostru. (Aplauze și urale prelungite). Am vizitat și Institutul de arhitectură care se dezvoltă și el încă de două ori pe cît era. Se construiește mult, se va construi și mai mult pentru că avem nevoie de arhitecți numeroși și pricepuți. În această ordine de

faptul că și studenții trebuie să participe, alături de profesori, la elaborarea și discutarea măsurilor privind activitatea generală, socială și culturală din învățămîntul superior, la asigurarea condițiilor corespunzătoare de învățămînt și de viață ale studenților. În senatele și consiliile universitare vor participa și reprezentanții studenților, aceasta fiind o formă democratică de atragere a tineretului nostru studențesc la perfecționarea continuă a învățămîntului. Aceasta va fi totodată și o școală pentru studenți, care-și va ajuta să învețe cum să conducă cît să acționeze mîine cînd ei înșiși vor fi puși în situația de a adopta hotărîri de sine stătătoare. (Aplauze entuziaste).

Toate aceste măsuri pun în fața cadrelor didactice, a studenților sarcini de mare răspundere. În condițiile profunde revoluții tehnico-științifice mondiale, ale ritmului extraordinar de multiplicare a cunoștințelor științifice, este necesar, mai mult ca orînd, să ne preocupăm ca întregul proces de învățămînt să încorporeze rapid cuceririle avansate ale științei și tehnicii moderne. Să dezvoltăm prin toate mijloacele interesul studenților pentru o largă și competentă informare științifică, pentru o gîndire creatoare, pentru o muncă asiduă în vederea însușirii tezaurului inestimabil al științei și culturii contemporane. Trebuie să legăm și mai strîns învățămîntul de viață, de problemele actuale și de perspectiva ale dezvoltării societății, de cerințele multiple, tot mai variate pe care le ridică construcția socialistă. Nu trebuie să uităm nici o clipă că studentul de astăzi este inginerul, omul de știință, profesorul, omul de cultură de mîine, căruia i se vor încredința atribuțiile de răspundere în producție. În cercetare, în administrația de stat, în cultură, în ocrotirea sănătății și în alte domenii de activitate. Aceste atribuții vor putea fi îndeplinite cu atît mai bine, cu cît pregătirea de azi se va face în strînsă legătură cu descoperirile cele mai noi, cu cerințele și problemele practice actuale. Cu cît învățămîntul nostru va fi mai strîns legat de viață, cu atît mai eficient și mai rapid se va integra în producție noile progrese de specialiști, cu atît vor putea să aducă ele o contribuție mai mare, mai folositoare la dezvoltarea României, la bunăstarea întregului popor român. (Aplauze și urale).

În condițiile de astăzi nu este posibil să vorbim de crearea unui intelectual cu înalte calități științifice și morale fără a pune cu strîngere problema însușirii cunoștințelor politice, fără dezvoltarea și îmbunătățirea învățămîntului social-politic. Înțelegerea justă a dezvoltării sociale, a evenimentelor care au loc în lume, a tendințelor societății, nu este posibilă fără a stăpîni știința cea mai înaintată despre lume și viață, concepția proletariului, materialismul dialectic și istoric, fără cunoașterea metodei de cercetare și de gîndire a marxism-leninismului — călăuză și farol progresului întregii omeniri. (Aplauze puternice, prelungite).

Avem deplina convingere că întregul corp profesoral universitar, întregul nostru tineret studențesc nu vor precupeți nici un efort pentru a asigura înfăptuirea programului de dezvoltare a învățămîntului în patria noastră. Sîntem convinși că anul universitar care începe astăzi va marca noi succese în dezvoltarea multilaterală a învățămîntului din România.

În activitatea de perfecționare a învățămîntului, doresc să remarc rolul important pe care îl au comunistii, organizațiile de partid din facultăți și institute. Rezultatele pe care le avem în Capitală, ca și în întreaga țară, sînt o dovadă că organizațiile de partid de la Universitate, din institute, joacă un rol important în ridicarea calității învățămîntului, aceasta fiind menirea lor principală. Sîntem convinși că ele își vor îndeplini în bune condiții și în viitor această sarcină, că vor fi urmate în această activitate de tot corpul nostru profesional, de întreaga noastră studenție. (Aplauze puternice, prelungite).

În viața facultăților noastre, un rol important au organizațiile de tineret, alți Uniunea Tineretului Comunist, cît și asociațiile studențești, care mi se pare că unesc aproape întregă studenție. Doresc să exprim convingerea că, sub conducerea partidului, alături U.T.C.-ul cît și asociațiile studențești, vor acorda tot sprijinul cadrelor didactice, își vor aduce contribuția activă la dezvoltarea învățămîntului, la formarea unor cadre cît mai bine pregătite, a unor buni specialiști, și a unor buni cetățeni ai patriei, gata în orice împrejurări, alături de bine, cît și la rău, să servească cu devotație și abnegație cauza po-

porului, cauza socialismului. (Aplauze, urale).

Dragi tovarășii,

Aș dori să subliniez aici, în fața profesorilor și studenților din București, că întreaga politică a partidului și statului nostru este pătrunsă de o profundă responsabilitate pentru mersul construcției socialiste în România și pentru cauza generală a socialismului și păcii. Noi considerăm că am fermă a României pe calea socialismului, dezvoltînd industria, agricultura, știința, învățămîntul, ridicînd nivelul de viață al poporului, ne îndeplinim o înaltă îndatorire față de poporul nostru, o sacră îndatorire națională. În același timp procedim astfel ne îndeplinim și o importantă îndatorire internațională, pentru că noi știm că numai în măsura în care fiecare țară socialistă este mai puternică, obține succese tot mai mari în făurirea vieții noi, se întărește forța lărgului socialist, se cimentează unitatea, se asigură triumful socialismului și păcii în lume. (Aplauze, urale).

Sîntem preocupați în mod deosebit de găsirea căilor pentru înlăturarea încordării și neînțelegerilor existente astăzi între statele socialiste. Considerăm că trebuie făcut totul pentru a alina la restabilirea încrederei între țările frățești, la dezvoltarea legăturilor de prietenie și a colaborării dintre ele. Pornim de la faptul că fiecare partid, fiecare guvern, fiecare popor, poartă ele însele răspunderea pentru asigurarea construcției socialiste în țara respectivă și că trebuie manifestată cea mai deplină încredere în capacitatea lor de a asigura triumful socialismului. Totodată, considerăm că întărirea colaborării internaționaliste dintre partidele și țările socialiste are o importanță deosebită pentru accelerarea construcției socialismului în fiecare țară în parte, pentru victoria cauzei socialismului și păcii în întreaga lume. (Aplauze puternice).

Concepția marxist-leninistă, orînduirea noastră socială, țelurile comune, ne obligă să facem totul pentru a găsi căile care să ducă la întărirea unității. Noi considerăm că manifestarea internaționalismului socialist, în condițiile existenței mai multor țări socialiste, presupune să se pornească în primul rînd de la respectul independenței și suveranității fiecărui partid și stat, de la egalitatea în drepturi, de la înfrățitorarea tovarășească. Manifestarea internaționalismului socialist presupune că țările socialiste să-și acorde ajutor reciproc, în aceste condiții. În dezvoltarea economică și socială, făcînd schimb de experiență, și asigurînd ca fiecare popor, fiecare partid să-și poată manifesta din plin forța și capacitatea sa creatoare. În aceasta își găsește cu adevărat expresia internaționalismul socialist. (Aplauze puternice, prelungite).

Sîntem preocupați pentru a găsi căile de întărire a unității dintre partidele comuniste și muncitorești. În condițiile de astăzi, este o necesitate pentru toți comunistii care gîndesc cu răspundere pentru soarta popoarelor lor, pentru cauza progresului și păcii, să facă totul pentru a găsi căile întăririi colaborării și unității în mișcarea comunistă și muncitorească. Numai în acest fel mișcarea comunistă se va putea afirma din plin ca principala forță socială politică a contemporaneității. Numai în acest fel ea va putea exercita o influență tot mai puternică asupra dezvoltării sociale, va putea asigura unirea tuturor forțelor antiimperialiste pentru a împiedica planurile agresive ale imperialismului, pentru a asigura pacea în lume. (Aplauze, urale). Pentru realizarea unității comunistilor de pretutindeni trebuie să pornim de la principiile marxist-leniniste, de la egalitatea în drepturi între partide, de la respectul independenței lor, al dreptului fiecărui partid de a-și elabora de sine stătător linia politică, călăuzindu-se după adevărurile generale marxist-leniniste și țînd seama de condițiile concrete, istorice, sociale, economice din țara respectivă, de răspunderea pe care o are față de propria clasă muncitoare, față de propriul popor, pot dovedi și răspunderea față de clasa muncitoare internațională, față de popoarele din întreaga lume. Numai țînd seama de aceste lucruri de manifestare se poate vorbi de manifestarea plenară a internaționalismului proletar în lupta pentru socialism, pentru pace, pentru progres în lume. (VII aplauze).

În acest spirit, după cum știți, a acționat și acționează partidul nostru. Principiile elaborate de Congresul al IX-lea, de Conferința Națională, reafirmate de Marea Adunare Națională în sesiunea de acum un an și în sesiunea din august anul curent, constituie direcțiile de neclintit ale politicii noastre internaționale. Ca și

plînă acum, vom face totul pentru a ne aduce contribuția la întărirea unității țărilor socialiste, a mișcării comuniste, a tuturor forțelor antiimperialiste. Ne vom îndeplini îndatorirea noastră de detașament activ al mișcării comuniste și muncitorești, al mișcării antiimperialiste mondiale. (Aplauze urale prelungite).

În același timp, noi pornim în politica externă de la faptul că în lume există un număr mare de state cu altă orînduire socială. Considerăm că este necesar să acționăm continuu pentru dezvoltarea colaborării și prieteniei cu aceste state, pentru a ne încadra activ alături în diviziunea internațională a muncii, cît și în întreaga activitate politică mondială. Numai asigurînd relații largi de colaborare cu toate statele lumii, putem crea condiții pentru triumful păcii și progresului pe planeta noastră. (Aplauze puternice). Desigur, punem la baza acestor relații principiile care se afirmă tot mai puternic pe arena mondială — ale egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, respectul independenței și suveranității naționale. Noi considerăm că fiecare popor, mare sau mic, poartă răspunderea pentru soarta păcii și trebuie să acționeze în interesul pentru a contribui ca atît în Europa, cît și pe întregul glob pămîntesc să se organizeze o lume în care să fie exclusă folosirea forței, în care fiecare națiune să-și poată valorifica din plin potențialul material și spiritual, în care nimeni să nu-și fie frică că va deveni victimă unei agresiuni imperialiste. (Aplauze urale).

Milînd în acest spirit, noi am cîștigat, după cum știți, mulți prieteni în Europa și pe toate continentele. Considerăm că în acest fel ne-am adus o contribuție prețioasă la cauza destinderii în lume. Mai mult decît pînă acum, astăzi este necesar să intensificăm aceste eforturi, să dezvoltăm legăturile cu statele europene, să găsim căile pentru continuarea cursului destinderii, pentru înfăptuirea securității în Europa. Noi considerăm că conținutul nostru, care a dat atîtea valori remarcabile civilizației omeniei, dar care a generat și războaie nimicitoare, trebuie să-și unească eforturile pentru a asigura condiții de dezvoltare liberă, independentă, de bunăstare și fericire pentru fiecare popor. În acest fel Europa va contribui la pacea în întreaga lume. (VII aplauze).

Știm că sînt probleme greu de rezolvat, dar trebuie să se pornească de la realități, de la schimbările petrecute în Europa după război, de la existența celor două state germane. Se impune, deci, necesitatea recunoașterii Republicii Democratice Germane, necesitatea stabilirii relațiilor diplomatice cu ambele state germane, crearea condițiilor pentru participarea lor la rezolvarea pozitivă a problemelor europene. Este necesar, de asemenea, să se pornească în crearea securității europene de la recunoașterea granițelor existente de la angajamentul tuturor statelor de a nu încerca schimbarea acestor granițe. Iată imperative ce se impun în momentul de față pentru a deschide calea securității și păcii în Europa. (Aplauze).

Noi sîntem conștienți că în lume sînt forțe care vor să împingă omenirea spre perioada trecută a războiului rece, că cercurile imperialiste, revanșarde, ar dori să învelească atmosfera internațională, să-și pună în aplicare planurile agresive. În lume există însă forțe uriașe care dacă vor acționa unit pot împiedica planurile imperialiste, pot asigura pacea popoarelor. România, poporul român, parte integrantă a forțelor păcii, vor acționa cu toată forța pentru apărarea și consolidarea păcii și securității internaționale. (Aplauze).

Am considerat necesar ca la deschiderea anului universitar în Capitală și în întreaga țară să reamintesc cîteva din problemele politice interne și externe a partidului și guvernului țării noastre pentru a face o legătură și mai strînsă între activitatea învățămîntului și preocupările generale ale țării noastre. Nu există nici în construcția internă, nici în viața internațională probleme ce pot fi judecate izolat; ele constituie un tot unitar. Înțelegerea constantă politicii partidului și guvernului nostru va va ajuta și în învățătura și va va ajuta să înțeleagă mai bine de ce trebuie să folosim intens posibilitățile pe care le aveți pentru a vă pregăti ca mîine să serviți cu toate forțele voastre făurirea destinului luminos al poporului nostru, înflorirea națiunii noastre socialiste. (Aplauze, urale).

Dați-mi voie ca în încheiere să adresez încă o dată întregului corp didactic din București, din întreaga țară, întregii noastre studenții urări de noi și noi succese, să vă doresc tuturor, dragi tovarășii profesori, multă sănătate și, vouă, dragii mei prieteni tineri, multă fericire. (Urale furtunoase, aplauze vibrante, prelungite).

Entuziasta primire făcută conducătorilor de partid și de stat la Academia de studii economice

Preocupări cognitive și operaționale în perioada preabecedară

Printre problemele importante ale începutului pregătirii școlare efectuate de cei mai mici școlari — copiii de 6 ani din clasele special afectate acestora — un loc de seamă îl ocupă determinarea premiselor cognitive și operaționale care permit predarea mai timpurie a abecedarului. Vom căuta să prezentăm în acest articol concluziile unor cercetări întreprinse de noi anul trecut, în câteva școli clujene.

După cum se știe, însușirea citit-scrisului este dependentă în mare măsură de posibilitatea copiilor de a desprinde din vorbire cuvintele ca elemente ale limbii, de a analiza structura silabică și fonetică, ceea ce necesită prezența activă a auzului fonetic și activitatea intensă a gândirii. De aceea una din primele sarcini didactice la clasele I cu școlari de 6 ani o va constitui dezvoltarea auzului fonematic și a operațiilor de gândire, ca moment pregătitor pentru însușirea citit-scrisului.

În experimentele întreprinse pe parcursul cercetării noastre, am urmărit ca obiective de bază în dezvoltarea acestor capacități intelectuale ale copiilor următoarele elemente: perceperea cuvintelor ca unități lexice; particularitățile psihologice ale procesului de separare a cuvintelor din propoziții; posibilitățile și particularitățile analizei și sintezei silabice la vârsta de 6 ani; analiza și sinteza fonetică a cuvintelor de către școlarii mici; rolul exercițiilor și al procedurilor metodice în dezvoltarea acestor operații.

Am luat apoi ca punct de pornire concepțiile psihologice contemporane privind procesul formării acțiunilor mintale, considerând că, pe parcursul primei etape de instrucție școlară, diferite forme de lucru cu elementele sonore ale limbii înlesnesc trecerea de la operațiile concrete la acțiunile mintale cerute elevilor din clasa I, în această perioadă (separarea cuvintelor, silabelor, sunetelor).

S-au organizat astfel exerciții de separare a cuvintelor din propoziție, de precizare a numărului și a succesiunii lor. Propozițiile programate s-au complicat treptat, respectându-se particularitățile procesului de individualizare a cuvintelor (propoziții formate din cuvinte cu semnificație independentă, cu verbe ce definesc acțiuni, cu verbe auxiliare, cu prepoziții, conjuncții). Pentru a înlesni procesul percepției cuvintelor ca unități lexice, copiii au fost introduși în activitate sub forma jocului, complicându-se apoi, gradat, sarcina didactică. Operațiile au fost efectuate la început pe plan concret cu unii școlari care întâmpinau greutate.

De exemplu li se cerea să pună pe bancă plăcuțe sau bețișoare, să tragă linii pe hârtie sau pe tablă o dată cu separarea cuvintelor din propoziția analizată; de asemenea, din șirul de obiecte, prin care concretizau propoziția, trebuiau să pună de o parte plăcuțe, bețișoare, ori să steargă acele linii care corespundeau cuvintelor cerute, determinând locul lor în propoziție etc.

Exercițiile de analiză și sinteză silabică a cuvintelor efectuate în continuare s-au desfășurat pe baza unei liste de cuvinte, alcătuite selectiv, operându-se treptat cu silabe directe și inverse în cuvinte de 3-4 silabe. Copiii efectuau întâi analiza și sinteza silabică pe baza modelului propus de noi, determinând pe plan concret și mintal componența silabică, numărul și locul silabelor în cuvintul analizat. Apoi au fost solicitați să efectueze singuri aceste operații, să completeze silaba dată, să găsească cuvinte care încep cu aceeași silabă, să dea exemple de cuvinte formate din 2-3 silabe și de cuvinte monosilabice. În aceste exerciții s-au aplicat, pentru adaptare, procedeele din etapa precedentă (concretizarea operațiilor pe material, schema grafică a componenței silabice) și s-au folosit pe scară largă elementele de joc: surpriza, așteptarea, mișcarea, înțrecerea, ghicirea.

O ultimă etapă pregătitoare a constă din exerciții de analiză și sinteză fonetică a cuvintelor, programate di-

ferențiat în raport cu capacitatea dovedită anterior de copii. În selecționarea cuvintelor pentru aceste exerciții s-a ținut seama de dificultățile pe care trebuie să le învingă copiii în pronunțarea sunetelor și, în general, de cerințele lingvistice și psihologice. De asemenea în primele exerciții s-a cerut perceperea unui singur sunet din cuvint, apoi diferențierea tuturor fonemelor programate.

Această activitate de pregătire a explorat, stimulată și exercitat capacitățile și potențele intelectuale ale copiilor de 6 ani, asigurând pentru cea mai mare parte dintre ei o bază trainică de însușire a cunoștințelor de scris-citit și facilitând mult sarcinile din perioada abecedară.

V. M. NICOARĂ
lector I.P.C.D. — Cluj

Valori stilistice ale pronunțării și reflexive

Atât în programa școlară, cât și în manuale, pronunțarea și reflexivitatea sunt studiate mai ales din punct de vedere morfologic, punându-se accent pe aspectul formal și pe regulile legate de ortografierea lor. Acest lucru face ca, reluarea aceluiași probleme în fiecare an școlar, să nu mai prezinte un interes deosebit pentru elevi, să devină plictisitoare, chiar obositoare, situație care poate fi evitată prin studierea mai aprofundată a pronunțării și reflexivității sub aspect sintactic și stilistic. Posibilitățile realizării unei analize stilistice a acestor pronunțări sunt multiple. Dativul posesiv sau etic, reluarea și anticiparea formelor de dativ și acuzativ, repetarea pronunțării personale în anumite situații sunt bine cunoscute din orice lucrare de gramatică. Interesant este de observat că nu numai în aceste cazuri pronunțarea personală și reflexivă au o anumită valoare expresivă, ci și în multe alte situații. Cum problema ar comporta o discuție mai amplă, mă voi limita aici numai la câteva aspecte ale ei.

Ca substitut al substantivului, pronunțarea îndeplinește toate funcțiile sintactice ale acestuia. Prin însuși faptul că poate înlocui oricând un substantiv, pronunțarea în general capătă anumite valori stilistice, insuficient subliniate, care realizează conciziunea, evitarea repetării supărătoare a unor substantive, unele efecte fonetice rezultate din elidarea vocalelor finale ale acestor pronunțări sau a vocalelor finale pe care se sprijină ele, folosirea enclitică a unor forme de dativ și acuzativ.

Se știe că una din calitățile generale ale stilului este conciziunea, calitate care se realizează prin diferite mijloace. În vorbire, în mod obișnuit, oamenii se străduiesc să comunice cât mai multe idei, economisind mijloacele de transmitere a acestora, cuvintele. Cea mai mare economie de cuvinte se realizează în dialog, deoarece interlocutorii, aflându-se de față, se înțeleg folosind un minimum de mijloace lingvistice. Nu pot lipsi adesea cuvintele de adresă, vocativele sau interjecțiile, dar cele mai utilizate, pentru

a marca permanent contactul și a sublinia raporturile dintre vorbitori, sînt pronunțările personale și reflexive și, uneori, cele de reverență. Într-un dialog ca cel de mai jos se sesizează ușor viciul comunicării și economia de cuvinte, fără să fie prejudiciată claritatea. „Ce mi-o dai mie? Arată-mi boierulul.”

„Ce, să mă bată iar? Arată-i-o dumneală.”

„Ba eu nu mă duc la el, că m-apucă de datorie”. (I. L. Caragiale — Areadașul român).

Printre defectele de stil se numără și repetarea nejustificată a unor cuvinte. Aceasta poate fi determinată fie de sărăcia vocabularului, fie de lipsa de experiență a celui care scrie. Cel care minuieste cu ușurință analize reușite să învingă această dificultate, dacă știe să folosească, la locul potrivit, pronunțările în general și mai ales pe cele personale, pentru a evita repetarea supărătoare a aceluiași substantive, în propoziții sau fraze apropiate. Acest lucru merită să fie subliniat cu ocazia diverselor analize gramaticale, folosindu-se textele cu pronunțări și apoi înlocuindu-se în contextele respective pronunțările prin substantive substituibile. În felul acesta, elevii ar putea observa singuri cum sună un text și celălalt, scoțând în evidență importanța pronunțării în vorbire și mai ales în scris.

Pronunțările, chiar cele personale, nu trebuie să fie analizate global sub aspectul expresivității. Folosirea nejustificată a pronunțării personale de persoană I și a II-a este considerată uneori fie ca o dovadă de stîmpăcie, fie ca o trăsătură a stilului emfatic. Formele pronominale cu cel mai bogat conținut stilistic sînt formele scurte, legate ale pronunțării personale și reflexive, ele fiind folosite frecvent ca mijloace practice și ușor de realizat pentru asigurarea unei exprimări concise. Aceasta se poate realiza prin:

- pronunțarea lor într-o silabă, ca diftongi cu cuvintele pe care se sprijină: „Ei, ei! pe bădița Vasile l-am pierdut, s-a dus unde l-a fost scris”. (Ion Creangă, Amintiri din Copilărie).
- sprijinirea pe un verb, conjuncție, adverb negativ etc., cu care se pronunță împreună: „Mamă! bate-mă ucidem-mă, spinzăr-mă, fă ce știu eu mine, numai dă-mi ceva de mîncare”. (Ion Creangă, Amintiri din Copilărie).
- prin gruparea mai multor pronunțări, dependente de același verb, după imperative, gerunziu sau în formă inversă: „Da-ți-l-aș și nu l-aș da, că mă tem, îl vei uita...”. (Al. Odobescu, Pseudo-Kynghetikos).

Interesante sînt unele construcții folosite de Ion Creangă, Al. Odobescu, în care pronunțarea personală se leagă de interjecții și adverbe cu funcție de predicat sau chiar de substantive cu aceeași funcție: „numai iacă-mă-s și eu de după un dimb...”. (Ion Creangă, Amintiri din Copilărie). „Lipsă-mi de asemenea critica”. (Al. Odobescu, Pseudo-Kynghetikos).

Sprijinirea pe verb, în special la condițional-optativ, forme inverse folosite în imprecății, pronunțările personale scurte, neaccentuate, adesea cu vocale elidate, imprimă stilului, în dialoguri, viciul și vigoare, fiind un rezultat al influenței limbii populare; asemenea îmbinări sînt frecvente în literatura populară, la Creangă și la alți scriitori cu vâdate influențe populare: „Minea-var ciuma să vă mînice”. (Aceeși viciu și vigoare imprimă stilului, în dialoguri și imprecății, verbele la imperativ, urmat de formele scurte, neaccentuate ale pronunțării personale. Stilul devine mai viu, exprimarea mai categorică, lapidară, adevărată, de exemplu, au fost date în Căpâlnă, în medie, cîte cinci pină la opt construcții noi de copii generative pe an, la care s-au adăugat construcțiile noi pentru licee. Totuși, ținînd seama de numărul de discipline de învățămînt care necesită săli de laborator, numărul acestor săli este încă necorespunzător. Pe de altă parte, se constată în unele locuri și o folosire nerațională a sălilor de laborator. Una

singular I cu aceeași valoare: „Văzînd eu o vreme ca asta, am spărit-o la baltă”. (Ion Creangă, Amintiri din Copilărie). „Adică, dă-i cu bere, dă-i cu vin...”. (I. L. Caragiale, O scrisoare pierdută).

Analizînd cu elevii diversele întrebări ale formelor accentuate și neaccentuate ale pronunțării personale și reflexive în contextele variate din literatura populară și cultă, influențată și neinfluențată de cea populară, profesorul de limba română are posibilitatea să desprindă concluzii interesante în legătură cu frecvența unor dintr-un grup de pronunțări. Astfel, în urma unei analize făcute pe texte de cîte 200 de cuvinte și texte de cîte 1000 de cuvinte din diferite scrieri studiate în școală, am ajuns la concluzia că frecvența formelor neaccentuate, mai ales cele scurte legate, este o particularitate a stilului oral, caracteristic literaturii populare și operelor culte ale scriitorilor influențați de aceasta. (Ion Creangă, M. Sadoveanu, I. L. Caragiale, M. Preda). Abundența formelor neaccentuate ale pronunțării personale și reflexive în operele acestor scriitori imprimă stilului lor anumite valori stilistice, în timp ce în operele științifice și chiar în cele administrativ-juridice ar apărea cu totul deplasată.

Prof. MIOARA POPESCU

Laboratorul de biologie și zestrea lui

Dezvoltarea științelor biologice în școala noastră se caracterizează printr-o impresionantă acumulare de informații, ca și prin diversificarea domeniilor de cercetare. Toate acestea determină transformări profunde atât în structura biologiei ca știință, cât și în metodologia instruirii în acest domeniu. Devine din ce în ce mai evident faptul că nu ne mai putem mulțumi cu predarea exclusivă descriptivă a științelor biologice, ci se impune să formăm elevilor deprinderea de a pătrunde, prin studiul experimental, în mecanismele esențiale ale vieții. Această necesitate face ca înzestrarea școlilor cu laboratoare și strădania continuă pentru îmbogățirea lor să fie una din sarcinile principale în realizarea unui învățămînt biologic modern.

Mulți dintre cei care se preocupă de școala viitorului spun că, peste cîteva decenii, elevii își vor petrece în laboratoare cam tot atît timp cît își petrec astăzi în sălile de clasă. De acest viitor ne apropiem într-un ritm accelerat și este în interesul învățămîntului, credem, de a-i crea de pe acum condițiile.

Se știe că pînă acum în această privință? Se știe că în ultimii ani s-au constituit în întreaga țară un număr mare de școli noi, prevăzute cu laboratoare bine utilitate. Numai în Capitală, de exemplu, au fost date în folosință, în medie, cîte cinci pină la opt construcții noi de copii generative pe an, la care s-au adăugat construcțiile noi pentru licee. Totuși, ținînd seama de numărul de discipline de învățămînt care necesită săli de laborator, numărul acestor săli este încă necorespunzător. Pe de altă parte, se constată în unele locuri și o folosire nerațională a sălilor de laborator. Una

din cauzele acestei situații este determinată chiar de proiectele tip de construcții pentru școlile generale. După cum se știe, acestea prevăd cîte două săli de laborator; una de fizică și alta de chimie-biologie. Or, dacă laboratorul de biologie este comun cu cel de chimie, se creează de la început condiții nefavorabile pentru materialul biologic viu: plantele se ofilesc, animalele din acvarii sînt distruse etc. Nu e de mirare, de aceea, că într-o serie de școli destinația predefinită a celui de al doilea laborator s-a modificat prin inițiativa locală, acesta fiind rezervat în exclusivitate fie chimiei, fie biologiei. Credem că, oricare ar fi tipul de construcție al școlii și oricît de aglomerată ar fi aceasta, organizarea unui laborator de științe biologice nu este un lux, ci o necesitate pedagogică. Dacă nu există o sală construită special în acest scop, este necesar să fie amenajată ca laborator și muzeu de biologie o sală încăpătoare, cît de modestă, cum au realizat de exemplu școlile generale nr. 31 și 122 din București.

Laboratorul trebuie să fie locul de muncă pentru toți profesorii de științe biologice din aceeași școală, iar elevii să profite de el toți, fără excepție, și pe toată durata școlarizării. Este necesar, de aceea, ca orarul să fie astfel alcătuit încît orele de laborator să nu se succedă, nu să coincidă, chiar dacă sînt ținute de profesori diferiți. Considerăm, de asemenea, că trebuie să dispară prost înțeleasă „grîjă” a unor gestionari care țin laboratoarele aproape permanent închise, spre a evita decompunerea sau uzura pieselor inventariate, căci în acest fel laboratorul și muzeul școlar nu și mai pot îndeplini rolul de a pune la îndemîna cadrelor de specialitate condițiile necesare pentru desfășurarea în condiții optime a procesului instructiv-educativ. Bineînțeles, cadrelor didactice, personalului didactic auxiliar, ca și elevilor le revine obligația de a folosi cit mai corect și cu toată grijă întregul material existent în laborator și în muzeu.

O serie de probleme se ridică și în legătură cu dotarea laboratoarelor de biologie. În general, acestea sînt satisfăcătoare aproximativ cu material didactic clasic: planșe, mulaje, preparate în formol sau uscate. Înzestrarea lor cu instalații, aparate și utilaje tehnice moderne este însă mai slabă, în ciuda faptului că programa prevede de la fiecare disciplină biologică un număr minim de 5-6 lucrări practice pe an. Ca urmare, considerăm că instituțiile competente ar trebui să ia măsuri pentru a dezvolta mai mult baza tehnic-materială a laboratoarelor de biologie, pentru a se putea realiza efectiv și întocmai cerințele programei de învățămînt.

Din zestrea laboratoarelor de biologie lipsesc adesea substanțele chimice necesare realizării experiențelor de fiziologie sau confecționării și întreținerii preparatelor umede și microscopice. Pentru înfăptuirea acestor lucrări neajuns este bine să se folosească exemplare ale școlii unde substanțele respective au fost asigurate printr-o colaborare susținută între comisiile metodice de biologie și cele de chimie. De asemenea, profesorii de biologie își pot procura și pregăti cu mijloace locale o serie de materiale didactice prețioase pentru laboratoare și muzee. Natura oferă o importantă rezervă de material viu sau fosil care, colecționat, preparat și montat cu îndemnitate, constituie nu numai o valoroasă cale de îmbogățire a laboratoarelor și muzeelor școlare, dar și o activitate care trezește în rîndurile elevilor cel mai viu interes pentru studiul vieții și le formează totodată deprinderi practice utile, contribuind astfel în mod efectiv la pregătirea lor multilaterală.

Prof. CEZARA POPOVICI

inspector de specialitate la Inspectoratul școlar al municipiului București

ÎNCEPUT DE AN UNIVERSITAR

(Urmare din pag. 1)

Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a interesat de activitatea de cercetare a cadrelor didactice și de colaborarea dintre cadrele de chimie fizică și noua catedră de chimie fizică la Academia.

La încheierea vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu li sînt înmînată Medalia jubiliară a Universității din București, un volum conținînd extrase din lucrările elaborate de cadrele didactice de chimie fizică și un mesaj prin care Senatul Universității București, cadrele didactice și studenții își exprimă recunoștința pentru condițiile asigurate propășirii învățămîntului, formării multilaterale a tineretului și dezvoltării continue a științei și culturii.

În momentul cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu și ceilalți conducători de partid și de stat părăsesc clădirea Universității, studenții le fac o puternică și vibrantă manifestație de dragoste și atașament. Noi urale și aclamații nesfîrșite izbucnesc la apariția conducătorilor partidului și statului în balconul clădirii Ministerului Comerțului Exterior. Minute în șir, tinerii scandează numele scumpe ale patriei și partidului.

Deschidînd mitingul acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, a exprimat, în numele corpului didactic universitar și al studenților,

în numele tuturor participanților la această sărbătoare marea bucurie de a avea în mijlocul lor pe conducătorii de partid și de stat, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, deplina recunoștință pentru prețuirea pe care partidul și statul o acordă școlii și slujitorilor ei, pentru dragostea și grija ce o poartă tineretului patriei noastre. Programul de perfecționare a școlii de toate gradele — a spus vorbitorul — se integrează în politica consecventă, marxist-leninistă, promovată și înfăptuită neabătut de partidul nostru în toate domeniile. La această politică intelectuală, expresie a intereselor și aspirațiilor tuturor cetățenilor patriei, își dau adevineea unanimă, împreună cu întregul nostru popor, toți slujitorii școlii, tot tineretul studios.

În numele corpului didactic și al studenților acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, a asigurat conducerea partidului, pe tovarășul Nicolae Ceaușescu personal, că sarcinile ce revin învățămîntului se vor realiza cu entuziasm și fermietate spre propășirea școlii românești și înflorirea României socialiste.

În continuare, au luat cuvîntul prof. dr. ing. George Bărbulescu, rectorul Institutului politehnic din București, prof. dr. docent Marin Lupu, rectorul Academiei de studii economice, prof. dr. docent Dumitru Berciu, decanul Facultății de

istorie. Dana Georgescu, studentă anul I la Institutul de medicină și farmacie, studentul Ștefan Dorogosan, din anul III al Institutului agronomic, studentul Traian Aurite de la Institutul politehnic, președintele Consiliului Uniunii Asociațiilor Studenților din București.

Primit cu puternice și îndelungi aplauze, cu entuzisme urale și ovacii, a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu. Cuvîntarea secretarului general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român a fost subliniată în repetate rînduri de aplauze și urale nesfîrșite.

Însoțită la plecarea de mil și mil de tineri, conducătorii de partid și de stat își iau rămas bun de la participanții la miting, urîndu-le depline succese la învățătura în noul an universitar.

Întregul miting din Piața Universității a constituit o vigoasă manifestație a atașamentului puternic al tineretului nostru studios și a corpului profesional față de Partidul Comunist Român, a hotărîrii de neclintit, de a înfăptui politica partidului, consacrată înfloririi României socialiste, cauzei socialismului și păcii.

Deschiderea noului an de învățămînt universitar a prilejuit și în centrele universitare din țară, festivități entuziaste, la care au luat parte cadre didactice și studenți, reprezentanți ai organelor locale

de partid și de stat, oameni de știință, cultă și artiști.

La acest important eveniment în viața tineretului studios au luat parte tovarășii Ion Gheorghe Maurer — la Cluj, Gheorghe Apostol — la Brașov, Alexandru Birlădeanu — la Craiova, Emil Bodnăraș — la Tg. Mureș, Chivu Stoica — la Iași, Ilie Verdeț — la Timișoara, Maxim Berghianu — la Galați. Conducătorii de partid și de stat au făcut vizite la institutele de învățămînt, s-au ținut cu cadre didactice și studenți.

La adunările consacrate deschiderii noului an de învățămînt au luat cuvîntul rectorii și alte cadre didactice, studenți. În încheierea adunărilor, primiți cu puternice aplauze și urale, au luat cuvîntul conducătorii de partid și de stat prezenți la adunări.

La institutetele de mine din Petroșeni, la deschiderea cursurilor a luat parte tovarășul Bujor Almășan, ministrul minelor, iar la Institutul de petrol din Ploiești, tovarășul Alexandru Boabă, ministrul petrolului.

Festivități prilejuite de începerea anului de învățămînt au avut loc, de asemenea, la Bacău, Bala Mare, Pitești, Constanța, Oradea, Suceava, în cadrul cărora au luat cuvîntul prim-secretarii ai comitetelor județene de partid, reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului, cadre didactice, studenți.

În laborator

Matematică și pedagogie

(Urmare din pag. 1)

producă dacă nu distribuie. Cercetarea matematică nu are eficiență socială decît prin învățămînt; ea îi este solidară și tributară acestuia la toate nivelele. Căci învățămîntul conferă strălucire cercetării științifice și o dezvoltă dîndu-i oameni.

Rolul și situația matematicii în viața științifică în VIAȚA, pur și simplu, s-au schimbat esențial. Matematica nu este și nu mai poate fi apanajul exclusiv al unei elite. Ea a invadat în ultimii zeci de ani o multime de domenii. Deci societatea modernă are nevoie de matematică. Cum să răspundem, în școală, acestei necesități? Pornind, cred, de la ideea că desînd matematica progresează înălțîndu-și edificiul prin abstracții succesive și de mare subtilitate, nivelul de abstracție nu este un element intrinsec al unei noțiuni, ci depinde, în mare măsură, de maniera în care este prezentată.

O problemă amplu dezbătută în cadrul colocviului a fost aceea a relației între pedagogia matematicii și cibernetică. Iată ce ne-a declarat în această privință profeso-

rul K. Winkelbauer de la Universitatea din Praga:

„Predarea disciplinelor matematice legate de cibernetică ridică probleme care, prin însăși natura lor, nu pot să nu fie în cea mai acută actualitate. De fapt — și acest aspect al lucrărilor nu trebuie cituși de puțin să pară paradoxal — cibernetică dobîndește o importanță deosebită mai ales în cadrul procesului de predare a matematicii celor care nu vor deveni matematicieni. Aplicațiile ei în domeniul pedagogic se pot dovedi, pe acest front, cît se poate de utile. Aparent numai, datorită noutății și aspectelor sale interdisciplinare. Cibernetică este cu totul altceva decît o disciplină școlară obișnuită. În cercetarea procesului de predare și asimilare a cunoștințelor matematice și studiu unor procedee de predare și pînă la concluziile metodologice pe care ele le permit, aportul cibernetic este de neprețuit.

Desigur acest domeniu de fapte, ca și includerea unor noțiuni de cibernetică în programul ultimelor clase, au depășit de mult necesitatea unor simple experimentări”.

UNELE CLARIFICĂRI PRIVIND CONCEDIILE

ARTIȘTII DIN HOLOHOȘCA

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE PEDAGOGICE

ANUNȚA

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

- I. În ziua de 22 octombrie 1968, la București:**
- 1 cercetător științific — limba franceză — sectorul „Limbi străine”;
 - 1 cercetător științific limba germană — sectorul „Limbi străine”;
 - 1 cercetător științific principal — matematică — sectorul „Matematică”;
 - 1 cercetător stagiar — matematică — sectorul „Matematică”;
 - 1 cercetător stagiar — desen-pictură — sectorul „Activități practice”;
 - 1 șef sector cercetare științifică — pedagogie sau medicină — sectorul „Instruire programată și mijloace moderne de învățământ”;
 - 1 cercetător științific principal — pedagogie — sectorul „Activități pionieresti”;
 - 1 cercetător științific — pedagogie — sectorul „Activități pionieresti”;
 - 1 cercetător stagiar — pedagogie — sectorul „Activități pionieresti”;
 - 1 cercetător stagiar — pedagogie — sectorul „Activități pionieresti”;
 - 1 cercetător stagiar — medicină-pediatrie — sectorul „Pedagogie medicală”;
 - 1 cercetător științific — pedagogie — sectorul „Pedagogie comparată”;
 - 1 cercetător științific principal — filozofie — sectorul „Științe umaniste”;
 - 1 cercetător științific — fizică — sectorul „Științele naturii”;
 - 1 cercetător științific — biologie — sectorul „Științele naturii”;
 - 1 cercetător științific principal — pedagogie — sectorul „Instruire programată și mijloace moderne de învățământ”;
 - 1 cercetător științific — filozofie — sectorul „Educație în liceu”;
 - 1 cercetător științific — psihologie sau pedagogie — sectorul „Educația adulților”;
 - 1 cercetător științific principal — pedagogie sau filozofie — sectorul „Istoria pedagogiei”;
 - 1 cercetător științific principal — pedagogie — sectorul „Didactica învățământului elementar”;
 - 1 șef sector — pedagogie — sectorul „Educația adulților”;
 - 1 șef sector — pedagogie — filiala Timișoara;
 - 1 cercetător științific principal — pedagogie — filiala Craiova.
- II. În ziua de 24 octombrie 1968, la Filiala din Cluj a Institutului:**
- 1 cercetător științific principal — limba și literatura maghiară — sectorul „Limbi străine”;
 - 1 șef sector cercetare științifică — pedagogie sau medicină — sectorul „Defectologie”.
- Cereri de înscriere se primesc la Institutul de Științe Pedagogice din București, str. Sf. Apostoli nr. 14. Serviciul personal, până la data de 15 octombrie a.c., însoțite de actele prevăzute de „Regulamentul de recrutare, promovarea și atestarea cadrelor de cercetători științifici din unitățile de cercetare R.S.R.”, publicat în extras în Buletinul Oficial, Partea a III-a nr. 4, din 8 ianuarie 1968.

In scopul aplicării prevederilor Legii privind concedii de odihnă al angajaților, Ministerul Învățământului, a elaborat instrucțiuni referitoare la concedii de odihnă al personalului didactic din învățământul de toate gradele. Deși aceste instrucțiuni au fost difuzate prin Inspectoratele școlare tuturor unităților de învățământ, la redacție s-au semnalat diferite situații din care rezultă că nu peste tot ele au fost înțelese întocmai. Pentru a face precizările necesare ne-am adresat tovarășilor I. Aliman directorul direcției planificării și organizării muncii și Th. Leonescu, șeful adjunct al serviciului organizării muncii din Ministerul Învățământului.

— Care sînt prevederile de bază ale Instrucțiunilor?

După cum se știe durata concediului de odihnă pentru personalul didactic este egală cu durata legală a vacanței școlare sau universitare, adică 62 zile calendaristice. De acest concediu de odihnă beneficiază atât personalul didactic titular, cât și suplinitorii angajați pe durata unui an școlar (pe cadre vacante sau rezervate).

In cazul în care cei în cauză nu au depus activitate efectivă de la începerea anului școlar (1 septembrie), ei vor beneficia de un concediu de odihnă calculat la cîte 5 zile lucrătoare pentru fiecare lună integrală servită (adică o perioadă neîntreruptă de 30 zile calendaristice). Aceleași principii se aplică și cadrelor didactice titulare din învățământ aflate în concediu fără plată, care suplinesc temporar la alte cadre doar un anumit număr de luni pînă la încheierea cursului.

Rezultă deci că cei angajați temporar pentru a efectua unele supliniri întâmplătoare la cadrele titularilor aflați în concediu de boală, naștere, studii etc., nu pot beneficia de acest concediu de odihnă, deoarece — chiar dacă efectuează supliniri temporare în continuare la aceeași catedră sau în aceeași școală — nu realizează condiția de bază a legii, și anume, nu pot împlini pînă la sfîrșitul cursurilor o vechime neîntreruptă de 11 luni în aceeași unitate.

— Cum se face programarea concediilor?

Programarea concediilor de odihnă se face de către conducerea școlii, de acord cu organul sindical (pentru personalul de conducere de către Inspectoratul școlar județean) de regulă în perioada 1 iulie—31 august, cu posibilitatea ca, în funcție de sarcinile ce revin cadrelor didactice în acest interval, să fie eşalonate începînd de la 15 iunie și pînă la începutul lunii septembrie. La stabilirea concediilor de odihnă trebuie să se țină seama și de interesele angajaților respectivi.

Bineînțeles că personalul didactic din institutele de învățământ care funcționează în tot timpul anului (grădinițe, case de copii etc.) poate fi programat în concediu de odihnă oriunde în cursul anului școlar, ținîndu-se seama atât de interesele unității, cât și de cele ale angajatului în cauză.

— Ce se întîmplă cu cei care nu au putut beneficia de concediu de odihnă în cursul lunilor iulie și august?

In situațiile deosebite în care cei programați să efectueze acest concediu de odihnă nu au putut beneficia de el în întregime, din diferite cauze (indicate în instrucțiuni) ei pot efectua acest concediu în anul școlar următor, astfel:

— cei care nu au beneficiat de plata indemnizației pentru concediu de odihnă (deoarece au primit ajutoarele materiale în cadrul asigurațiilor sociale, fiind în concediu de boală, maternitate etc.), ori cînd în cursul anului școlar, adică și în perioada cu activitate de predare la clasă, putînd fi înlocuiți de suplinitori plătiți;

— cei care au fost reținuți în interes de serviciu numai în perioade fără activitate de predare la clasă de regulă în vacanțele școlare de vară și primăvară. În această categorie sînt incluși și cei care au urmat cursuri de specializare sau de pregătire pentru prezentarea la examenele de grade didactice, forme

obligatorii de calificare pentru cadrele didactice.

— In ce condiții se poate efectua concediul de odihnă în vacanțele de iarnă și primăvară?

In cazul în care acest concediu nu s-a efectuat în vacanța de vară a anului școlar precedent. Este de reținut faptul că personalul didactic nu poate efectua concediul de odihnă cu anticipație, adică în vacanțele școlare de iarnă și primăvară ale anului școlar în curs, deci mai înainte de a avea dreptul la acordarea acestui concediu. Totuși de la acest principiu se admit două excepții și acestea impuse, pe de o parte, de grija pentru sănătatea cadrelor didactice (cînd celor suferinzi li se recomandă trimiterea la tratament într-o stațiune balneoclimaterică), iar pe de altă parte, de grija pentru ridicarea calificării cadrelor didactice (cînd se acordă concedii de studii în vacanțele școlare de iarnă și primăvară, în cadrul concediului de odihnă la care vor avea dreptul pe anul școlar în curs, celor care se pregătesc și se prezintă la examenele din învățământ superior fără frecvență). Menționăm însă că prezentarea la examenele din învățământul de orice grad în perioada 15 iunie—15 septembrie se consideră însă în cadrul concediului legal de odihnă.

Adăugăm, de asemenea, că prin instrucțiunile Ministerului Învățământului este recomandată acordarea concediului de odihnă și în unele situații deosebite, cînd personalul didactic a fost în incapacitate temporară de muncă, sau a beneficiat de concedii fără plată de cel puțin 60 de zile.

— Cred că ar fi necesar să precizăm și situația concediilor celor care vin în învățământ în cursul anului școlar, sau pleacă din învățământ în acest timp.

Pentru cei care vin în învățământ — ori cînd în cursul anului școlar — concediul se acordă cu durata integrală dacă aceștia sînt transferați de Ministerul Învățământului, sau își mențin vechimea neîntreruptă în muncă, și cu durata calculată la cîte 5 zile lucrătoare pentru fiecare lună integrală servită, dacă au întrerupt vechimea în muncă. Cei care pleacă dintr-o funcție didactică — indiferent de modul în care pleacă (transfer, demisie) — pierd dreptul la concediu de odihnă convenit funcției didactice și vor primi concediul de odihnă în raport cu vechimea în muncă, potrivit reglementării stabilite pentru funcțiile tehnico-administrative în care au trecut.

— O problemă care se pare că nu a fost suficient de bine înțeleasă de către unele instituții — și mai ales de către unele oficii de pensii — este aceea a drepturilor de concediu pentru cei admiși la pensie.

Regula de bază în această privință este că în cazul în care contractul de muncă a încetat (deci și în cazul pensionării) înainte ca angajatul să-și fi efectuat concediul, li se acordă compensarea în bani a concediului anual de odihnă la care are dreptul. Aplicarea acestui principiu, în ceea ce privește cadrele didactice, duce la următoarele consecințe:

Ministerul Învățământului poate cere — la propunerea Inspectoratelor școlare — pensionarea cadrelor didactice care au împlinit vîrsta de 62 de ani (bărbați) și 57 de ani (femeile) ori cînd în cursul anului școlar, sau la sfîrșitul anului școlar (1 septembrie), avînd obligația de a le desface contractul de muncă. Pentru cei pensionați la 1 septembrie, nu se ivesc probleme, aceștia efectuîndu-și concediul de odihnă la care auveau dreptul. Cei pensionați în cursul anului școlar însă primesc compensarea în bani a concediului, calculată la cîte 5 zile lucrătoare pentru fiecare lună servită, deoarece ei nu aveau posibilitatea să efectueze concediul de odihnă. Pînă aici problema este simplă. Ea se complică însă — datorită necunoașterii principiilor care reglementează încheierea și desfacerea contractului de muncă ale cadrelor didactice, în cazul în care acestea cer

pensionarea pentru limită de vîrstă.

Se știe că orice angajat (deci și cadrele didactice) care au împlinit vîrsta de 60 de ani (bărbați) și 55 de ani (femeile), pot cere trecerea la pensie pentru limita de vîrstă în condițiile legii de pensii. In astfel de cazuri însă se pot ivi două situații: cînd raporturile de muncă continuă după pensionare, sau cînd acestea încetează din inițiativa angajatului, manifestată în condițiile legii.

Dacă raporturile de muncă continuă după pensionare, problema este simplă: personalul didactic va beneficia de concediu ca și cum nu ar fi pensionar, iar pensia li se plătește în condițiile legii (integral sau 50% dacă are dreptul).

— Ce se întîmplă însă, dacă raportul de muncă încetează, bineînțeles, din inițiativa celui care a cerut pensionarea și pentru acest motiv?

Prevederile legii sînt clare: personalul didactic respectiv primește compensarea în bani a concediului la care are dreptul (adică calculat la cîte 5 zile lucrătoare, dacă a cerut pensionarea pînă la 1 iunie inclusiv, sau pentru durată integrală dacă și-a desfacut contractul de muncă pe data de 1 iulie cînd are dreptul la concediu de 62 zile calendaristice). Aici se pare însă că problema nu a fost înțeleasă de toată lumea. Astfel, unele oficii de pensii confundînd, probabil, indemnizația de concediu (care se acordă pe intervalul 1 iulie—31 august celor pensionați la 1 iulie, dar cîrora li se desface contractul de muncă de Ministerul Învățământului la 1 septembrie) cu compensarea în bani a concediului neefectuat (ce se cuvine celor care și-au desfacut singuri contractul de muncă la 1 iulie cînd au cerut pensionarea), au refuzat acestora din urmă plata pensiei după data încetării raporturilor de muncă, sub pretextul că au primit „banii de concediu”. Am fost sesizați că în felul acesta au procedat Oficiile de pensii ale sectoarelor 2 și 7 din București, cei din Galați și alte oficii de pensii din țară.

Desigur, că la o asemenea măsură s-a ajuns și datorită faptului că nu s-a sesizat că desfacerea contractului de muncă în condițiile legii de către personalul didactic pe data de 1 iulie, duce la nemulțumirea a raporturilor de muncă și la pierderea calității de angajați, fără a mai fi nevoie de „aprobarea” Ministerului Învățământului. Avînd dat în astfel de situații de Ministerul Învățământului, pentru desfacerea contractului de muncă, nu reprezintă — din punct de vedere legal — desfacerea contractului de muncă, care a avut deja loc prin manifestarea de voință a angajatului, ci reprezintă doar luarea la cunoștință a actului de voință manifestat în scopul întocmirii unei forme de evidență necesare pentru lucrările ce decurg din aceasta (înscrisura în carnetul de muncă, recunoașterea postului ca vacant etc.).

— Cum se calculează indemnizația pentru concediu de odihnă?

Indemnizația pentru concediu de odihnă, ca și compensarea în bani a concediului de odihnă neefectuat, se calculează pe baza cîștigului realizat la funcția de bază în perioada indicată în instrucțiuni, în care se include salariul tarifor (cu toate elementele pe care el le cuprinde ca majorări și indemnizații), sporurile care fac parte din salariul tarifor (ex. indemnizația pentru concediu primită în lunile iulie și august ale anului precedent și premiile din cota de 3%). Alte venituri realizate de un cadru didactic, fie din cumul (pînă la sfîrșitul anului școlar precedent) fie din plata cu ora, nu se pot include în calculul acestei indemnizații.

— Ar fi necesare, credem, și unele precizări cu privire la concediul de odihnă al celorlalți angajați din institutele de învățământ.

In ceea ce privește pe ceilalți angajați din instituțiile de învățământ (pedagozi, laboranți, bibliotecari, responsabili cu practica în producție, salariați ca instructori

de practică, personalul economic și administrativ-gospodăresc) aceștia beneficiază de concediu în raport cu vechimea în muncă, potrivit „Precizărilor” date de Ministerul Muncii și publicate în broșura tipărită de Ministerul Învățământului.

De aceeași drepturi beneficiază și personalul didactic care îndeplinește funcții de specialitate în cadrul Inspectoratelor școlare sau în minister.

— In ce condiții este obligatorie prezența în școală a personalului didactic în astfel de perioade?

In atari condiții prezența personalului didactic în școală este obligatorie atunci cînd activitatea pe care trebuie s-o desfășoare impune prezența sa fizică în școală. Este cu totul greșită atitudinea unor conducători de școli care obligă personalul didactic să fie prezent în școală atunci cînd aceasta nu este cerută de activitățile concrete impiedicîndu-l astfel, să desfășoare alte munci atît de utile pentru perfecționare (studii în bibliotecă, participarea la activități cu caracter de cercetare științifică, pregătire individuală de specialitate ș.a.)

— Ce precizări se pot face în legătură cu reținerea din salariu?

Desigur că pentru cei care nu-și îndeplinesc sarcinile concrete ce le revin cu toată conștiințiozitatea, reglementările în vigoare prevăd și posibilitatea ca, în afara sancțiunilor disciplinare, să li se rețină și salariul corespunzător orelor absențate nemotivat. Reținerile nu se pot face decît cu avizul consiliului profesoral și cu aprobarea Inspectoratului general județean, care trebuie să ia în considerare și motivația celui în cauză.

— Ce soluții există pentru acei membri ai corpului didactic care vor constata că, din greșeala unor organe au fost lipsiți de anumite drepturi privind concediul de odihnă?

Aceștea se vor adresa Inspectoratelor școlare cerînd repunerea lor în drepturi și, dacă totuși se vor considera nedreptățiți cu modul de rezolvare, au posibilitatea de a se adresa Comisiei pentru soluționarea litigiilor de muncă, organul competent potrivit Codului Muncii, pe baza principiilor generale care permit reclamarea ori cîror drepturi bănești în termen de un an. Dar să sperăm că, prin grija celor care răspund de drepturile cadrelor didactice, astfel de litigii nu vor exista.

Convorbire realizată de C. RĂDOIU

F. MICHITOVICI

Unul dintre micii artiști din Holoșca

PROIECTELE SOCIETĂȚII DE ȘTIINȚE FILOLOGICE

Dorînd să-l informeze pe cititorii asupra proiectelor Societății de Științe Filologice pentru anul școlar, redacția noastră a avut o convorbire cu conf. univ. EMIL BOLDAN, secretarul general al Societății.

— Ce acțiuni vă propuneți pentru anul școlar?

Evident că Societatea de Științe Filologice înțelege să continue activitatea menită să ajute la creșterea pregătirii didactico-științifice a membrilor săi. Astfel, în afară de apropiata sesiune științifică, de la Suceava, din zilele de 19 și 20 octombrie c.r., dedicată centenarului morții lui C. Negruzzi și la care vor fi prezentate mai bine de 15 comunicări ale unor cadre didactice din învățământul superior și mediu din diverse centre ale țării, pregătîm, pentru ultima parte a acestui semestru, o sesiune științifică cu tema „Lingvistică aplicată și modernizarea predării limbilor străine”, la care vor fi prezentate comunicări privind contribuția lingvisticii aplicate la modernizarea predării limbilor străine, interferența între două sisteme lingvistice în procesul achiziției unei limbi străine etc. și vor fi organizate lecții de-

monstrative la clase în limbile română, engleză, franceză și germană, de cîteva din cele mai bune cadre de specialitate din învățământul nostru mediu bucureștean. In cursul anului 1969, ne propunem să organizăm următoarele acțiuni pe țară, a căror utilitate este, cred, grăitoare chiar și numai prin tematica lor: o sesiune științifică, la Tg. Mureș, avînd drept obiect „Romantismul european și romantismul românesc”, un simpozion cu tema „Orientul și cultura românească”, la București, sesiuni științifice comemorative consacrate împlinirii a 150 de ani de la nașterea a două dintre cele mai luminoase figuri ale generației pasoptiste: N. Bălcescu și Alecu Russo (probabil la Pitești și la Piatra-Neamț), precum și trei sesiuni metodice (la Brașov, București și Arad), care se vor ocupa de „Analiza prozei literare în școală”, „Predarea lecțiilor de literatură la orele de limbi străine în ultimele două clase ale liceului”, „Manualul de literatură română ca instrument de lucru”. Referențele prezentate la aceste sesiuni și discuțiile ce se vor purta pe marginea lor nădăjduim că vor suscita un deosebit interes pentru membrii societății.

Cum spuneam, acestea sînt numai cîteva din proiectele noastre pe anul 1969. M-aș referi și la altele, nu mai puțin importante, ca tradiționalul concurs anual de literatură română cu elevii liceelor, al școlilor pedagogice și profesionale (anul acesta dorim să organizăm și un concurs experimental, cu elevii ultimii clase de liceu, pentru limbile engleză, franceză, germană și rusă), un concurs de studii monografice din domeniul științelor filologice, pe baze locale, pentru cadrele didactice membri ai societății; o tabără-curs în vacanța de vară pentru membrii societății noastre, profesori de limba și literatura română etc.

Paralel cu aceste proiecte ale conducerii societății, care vor trebui să se concretizeze în acțiuni pe plan republican, filialele noastre vor desfășura, ca și pînă acum, potrivit planurilor lor tematic aprobate de Biroul Centralului de conducere, activitatea lor variată pe plan local, la care vor trebui antrenati tot mai mulți membri ai acestor filiale, de rîndele an de an foruri județene de rînd spre în dezvoltarea învățămîntului, culturii și științei din patria noastră.

— Care va fi, în linii mari, activitatea editorială a Societății?

Va continua publicarea volumelor din culegerile editate de societate: „Limbi și literatură” (4 volume), „Studii de literatură universală” (2 volume), „Folclor poetic”, „Lexic regional” și „Studia et acta orientalia” (1 volum), în care vor fi incluse, ca și pînă acum, lucrări ale membrilor Societății din întreaga țară. Aș vrea să adaug cîteva cuvinte cu privire la profilul și utilitatea acestor culegeri care nu-și au încă, din păcate, audiența necesară în rîndurile cadrelor didactice din învățămîntul nostru de cultură generală. Se știe că profilul culegerilor „Limbi și literatură” și „Studii de literatură universală” este unic în țara noastră, nesuprapunîndu-se nici unei alte reviste sau culegeri existente la noi, ele fiind singurele publicații care îmbrățișează aria exhaustivă a domeniilor filologice din punctul de vedere al profesorului de liceu în primul rînd, păsîrînd totodată un nivel științific ferm, capabil să răspundă exigențelor epocii noastre. Redacțiile celor două culegeri, conduse de personalități notorii în învățămîntul superior, ca academi-

micienii Al. Graur, Al. Dima, Boris Cazacu, Ion Coteanu, Al. Balaci etc., se străduiesc tot mai mult să le îmboștărească profilul mixt—pe de o parte de publicații prin care cadrele didactice din învățămîntul de cultură generală, universitar etc. își pot valorifica rezultatele cercetărilor de specialitate efectuate în afara obligațiilor de program, de plan etc., iar pe de altă parte de culegeri care vin în sprijinul muncii la catedră a profesorului—publicînd o serie de studii, articole, grupaje, note cu privire la diferite probleme de limbă și literatură română și universală, precum și de metodică, și care discută, explică, aprofundează teme prevăzute în programa de învățămînt și indică modalitățile cele mai recomandabile pentru a le aplica. Revine de aceea, ca o sarcină continuă filia-lelor noastre, Inspectoratelor școlare, pe lîngă acțiunile de popularizare întreprinse de conducerea societății, să le facă tot mai cunoscute în masele largi de profesori de limbă și literatură română, de limbi străine și de literatură universală.

INSTITUTUL POLITEHNIC DIN TIMIȘOARA

ANUNȚA

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

FACULTATEA DE ELECTROTEHNICĂ

- Conferențiar la catedra — Calculatoare, electronică și automată, disciplina: Elemente de electronică și automată, poz. 6, din statul de funcțiuni;
- Conferențiar la catedra — Calculatoare, electronică și automată, disciplina: Automatizări și telecomenzi, poz. 5, din statul de funcțiuni;

FACULTATEA DE CONSTRUCȚII

- Asistent la catedra — Construcții metalice, disciplina: Rezistența materialelor și teoria elasticității și plasticității, poz. 17, din statul de funcțiuni;
- Asistent la catedra — Mecanică teoretică, disciplina: Mecanică teoretică, poz. 14, din statul de funcțiuni;
- Asistent la catedra — Mecanică teoretică, disciplina: Mecanică teoretică, poz. 19, din statul de funcțiuni;

FACULTATEA DE MECANICĂ AGRICOLĂ

- Asistent la catedra — Organizare și planificare, disciplina: Economie, organizare și planificarea lucrărilor de construcții: Economie, organizarea și planificarea energeticii; poz. 11, din statul de funcțiuni;
- Asistent la Catedra de Economie politică, poz. 7, din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul Institutului Politehnic Timișoara, b-dul 30 decembrie nr. 30 în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț, cererea de înscriere, la care vor anexa următoarele, acte în două exemplare:

- Copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare;
 - Copie legalizată de pe diploma de doctor;
 - Copie legalizată de pe atestatul de conferențiar;
 - Lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar;
 - Certificat de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază;
 - Memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidați;
 - Autobiografie;
 - Certificat de vechime în muncă eliberat de unitatea în care lucrează (pentru postul de asistent)
- Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior, sînt obligați să comunice în scris, rectorului, sau directorului, înscrierea la concurs.
- Concursul se va ține la rectoratul Institutului Politehnic Timișoara la 2 luni de la data publicării acestui anunț, pentru posturile de asistent și la 3 luni pentru posturile de conferențiar.